

Voorganger: ds. Margrietha Reinders – Amsterdam

Overdenking: *de kracht en vreugde van verzet*
n.a.v. Jeremia 20: 7, 8 en 9

Weeskinderen. De moed om je te verzetten.

Morgen is het Hemelvaart. Daarmee komt een eind aan de Paastijd, die begon op Eerste Paasdag, bijna 7 weken geleden. Overal in de wereld, maar met name in de Oosterse kerken van Egypte, Griekenland, Syrië, Oekraïne en Rusland, riepen de mensen elkaar al groetend toe: "De Heer is verrezen!" "Ja waarlijk verrezen!" en daarop volgde vaak een omarming.

Deze uitbundigheid en vreugde is in onze protestantse kerkcultuur uitgedoofd, maar eigenlijk klinkt de Paasvreugde nog tot Pinksteren door, de kleur van alle zondagen in de kerk is wit, zoals het wit van de doopkieren die de dopelingen in de Paasnacht droegen. Immers, in de allervroegste kerk werden de volwassen geloofsleerlingen na een lange tijd van voorbereiding in de Paasnacht ondergedompeld, vaak in open water, om daarna als nieuwe mensen weer op te staan. Zij mochten na hun doop meedoen met de liturgie en de eucharistie en taken in de gemeente op zich nemen. Hemelvaart voert ons terug naar die allereerste tijd van de kerk, de tijd van hen die ons zijn voorgedaan in het geloof.

Wat was dat voor een tijd?

Niet voor niets heet de eerste zondag na Hemelvaart: "Zondag weeskinder-

ren". Als verweesde kinderen, roepend om hun vader, bleven de leerlingen achter, toen Jezus zich voegde bij God in een hogere dimensie en ze hem niet meer konden zien. Smachtend en verloren staarden ze omhoog. Veel van de verhalen over de eerste prille gemeente van volgelingen van Jezus in Jeruzalem zijn doordrenkt met dat gevoel van verlorenheid, van angst en zelfs ontzetting. De leerlingen en hun families wisten zich geen raad, het verhaal van Jezus leek *uit* te zijn. De jonge 'Jezus-beweging' was gesmoord in angst en ontgoocheling. Ik denk dat het goed is om ons te realiseren hoe dat geweest moet zijn! Jeruzalem was een bezette stad, waar Romeinse garnizoenen gelegerd waren om de Joodse mensen te controleren en intimideren. Iedereen die zich verdacht gedroeg, werd zonder meer ter dood gebracht. Geen wonder dat de discipelen zich verstopten in hun huizen! *We mogen nooit vergeten, dat de wereldkerk zoals zij nu is, met al die verschillende stromingen, bewegingen en kleuren, is voortgekomen uit een groepje doods-bange en vervolgte mensen...* Niet gedurende een week of een jaar, maar *4 eeuwen* lang was de christelijke kerk een zwaar vervolgte en bloedig onderdrukte gemeenschap. De geloofsleer van Jezus en de apostelen werd gezien als zeer bedreigend voor de macht-

hebbers en het systeem. De vroege kerk werd dan ook een kerk van martelaren, die stierven voor hun geloof, omdat zij Christus wilden volgen en daarmee in aanvaring kwamen met de heersende Romeinse cultuur.

Omdat wij vrije West-Europese christenen zijn, is het besef dat wij voortkomen uit een langdurig vervolgd kerk, ons een beetje ontglipt. Maar **veel gelovigen uit niet-westerse landen kunnen nog steeds over intimidatie en marteling meepraten, over minachting en uitsluiting en moord. Zij moeten een hoge prijs betalen voor hun getuigenis van Gods liefde.**

Deze getuigenis heeft al heel oude wortels! We horen het al bij de profeet **Jeremia** terug. Hij vertelt, hoe hij wordt uitgescholden, achtervolgd, bespot en gepest, wanneer hij Gods wil verdedigt. Maar dan voegt hij er op ontroerende wijze aan toe: *"Ik kan niet anders dan erover spreken, want uw Woord is als een vuur in mijn gebeente."* Jeremia wordt uiteindelijk doodgeslagen, maar zijn woorden raken nog. Dat vuur maakt dat je niet zwijgen kan, ook al kost het je je leven. **Geloof kun je dus ervaren als een vuur, als een brandende liefde, die je voelt in het hart.** Een liefdesvuur dat maakt dat je er alles voor over hebt om het aan te blijven blazen. Dat vuur, die vreugde, barst naar buiten. Zou dat het zijn geweest wat die eerste christelijke generaties heeft gedreven? Het wonderlijke is, dat de vroege kerk al snel, tegen de verdrukking in, groeide als kool! Het evangelische vuur in hun botten maakte dat zij Jezus gingen volgen op een heel dappere manier. Zij weigerden in het leger te gaan

om de keizer te dienen; zij namen armen, weduwen en wezen op in hun midden; zij zorgden voor mensen die door besmettelijke ziekten, zoals lepra, werden getroffen en verminkt en uitgesloten; voor invaliden en mensen met een gebrek. Ze kochten slaven vrij uit de galeischeepen, mensen die minder waren dan niks. **De christelijke kerk is gegroeid door de armen!** Het volgen van Jezus was gevaarlijk, maar trok ook mensen aan.

Morgen is het Hemelvaart. We zien nu (als mensen die God in hun leven zijn kwijtgeraakt) óók wat ontheemd naar omhoog. Als weeskinderen, net als toen. Toch moet dat vuur nog ergens in onze botten zitten, zoals bij Jeremia, die uitriep: "Ik *moet* erover spreken!"

De afgelopen weken, vooral rond 4 mei, moest ik vaak denken aan mijn opa, dominee Willem Reinders, die nooit meer terugkwam van een huisbezoek aan een onderduikgezin op een Groningse boerderij. In Bergen-Belsen stierf hij en zijn dood veroorzaakte immens verdriet. Toch ervaar ik dit sterven ook als een uitdaging om te blijven geloven in het vuur van de liefde in onze botten. Dat wat mijn opa aanvuurde om zijn leven te riskeren. Daarom sta ik hier, vanwege hem.

Dat vuur, dat is nog niet gedoofd... Zo klein als het is, zo klein als het vlammetje op de paaskaars, zo krachtig kan het worden, hoe ongelooflijk ook, als de vuurzee op de Pinksterdag. **En wij zullen opnieuw in vuur en vlam staan voor Gods nieuwe wereld.** Amen

